PRIJEDLOG

PLAN DJELOVANJA
OPĆINE DONJI KRALJEVEC
U PODRUČJU PRIRODNIH NEPOGODA
ZA 2027. GODINU

Donji Kraljevec
studeni 2026. godine

SADRŽAJ

1 Uvod 1

2 Moguće ugroze na području Općine Donji Kraljevec 2

2.1 Ugroze definirane Zakonom 2

2.2 Ugroze na području Općine Donji Kraljevec 2

2.3 Ugroze koje se razrađuju ovim Planom 3

3 Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode 4

3.1 Popis mjera po prirodnim nepogodama 4

3.1.1 Suša 4

3.1.2 Grmljavinsko nevrijeme 6

3.1.3 Snježne oborine 8

3.1.4 Poledica 9

3.1.5 Tuča 11

3.1.6 Mraz 12

3.2 Nositelji mjera po prirodnim nepogodama 13

4 Oprema i sredstva za zaštitu imovine gospodarstva i stanovništva 14

5 Suradnja s nadležnim tijelima i stručnjacima za prirodne nepogode 14

6 Zaključak 15

1 Uvod

Na temelju članka 17. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ("Narodne novine", broj 16/19; u daljnjem tekstu: Zakon), Općinsko vijeće Općine Donji Kraljevec donosi Plan djelovanja Općine Donji Kraljevec u području prirodnih nepogoda za 2027. godinu (u daljnjem tekstu: Plan). Zakonom se uređuju kriteriji i ovlasti za proglašenje prirodne nepogode, procjena štete, dodjela pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda te Registar šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Registar šteta).

Općinsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda izrađuje Plan sukladno članku 14. stavku 2. točki 8. Zakona. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, sukladno članku 17. Zakona, donosi godišnji plan do 30. studenoga tekuće godine za sljedeću kalendarsku godinu radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta. Plan za 2027. godinu donosi se do 30. studenoga 2026. godine.

Plan djelovanja sadržava:

1. popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode
2. procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva
3. sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz ovoga Zakona i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.

Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, do 31. ožujka tekuće godine, izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu. Izvješće o izvršenju Plana za 2027. godinu općinski načelnik podnosi Općinskom vijeću do 31. ožujka 2028. godine.

U skladu s tumačenjem Ministarstva financija od 26. veljače 2019. godine (KLASA: 422-02/19-01/27, URBROJ: 513-06-02-19-5), ovaj Plan uređuje mjere u području ublažavanja i djelomičnog uklanjanja posljedica prirodnih nepogoda. Operativni postupci zaštite i spašavanja provode se sukladno posebnim propisima i odgovarajućim planovima.

2 Moguće ugroze na području Općine Donji Kraljevec

U ovom poglavlju navode se ugroze definirane Zakonom, ugroze zabilježene na području Općine Donji Kraljevec te ugroze koje će se obrađivati Planom djelovanja u području prirodnih nepogoda na području Općine Donji Kraljevec.

2.1 Ugroze definirane Zakonom

Temeljem članka 3. Zakona, prirodnom nepogodom se smatraju iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili u okolišu.

Prirodnom nepogodom smatraju se:

1. potres
2. olujni i orkanski vjetar;
3. požar
4. poplava
5. suša
6. tuča, kiša, koja se smrzava u dodiru s podlogom
7. mraz
8. izvanredno velika visina snijega
9. snježni nanos i lavina
10. nagomilavanje leda na vodotocima
11. klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta
12. druge pojave takva opsega koje ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

U smislu Zakona, štetama od prirodnih nepogoda ne smatraju se one štete koje su namjerno izazvane na vlastitoj imovini te štete koje su nastale zbog nemara i/ili zbog nepoduzimanja propisanih mjera zaštite.

Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%. Ispunjenje uvjeta iz gornjeg stavka utvrđuje općinsko povjerenstvo.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode za područje Općine donosi župan na prijedlog općinskog načelnika, na temelju procjene Općinskog povjerenstva i kada su ispunjeni zakonski uvjeti.

2.2 Ugroze na području Općine Donji Kraljevec

Pri utvrđivanju ugroza uzima se u obzir Procjena rizika od velikih nesreća za područje Općine Donji Kraljevec - Revizija III - 1/2026, donesena 19. ožujka 2026. godine. Među prirodnim ugrozama i pojavama značajnima za područje Općine razmatraju se:

- potres
- poplave
- ekstremne vremenske pojave - ekstremne temperature
- suša
- grmljavinsko nevrijeme

- snježne oborine
- poledica
- pijavice
- tuča
- mraz
- požari otvorenog tipa
- degradacija tla (klizišta)

Procjena rizika razmatra i druge ugroze, uključujući epidemije i pandemije, štetne organizme bilja i životinja, tehničko-tehnološke nesreće s opasnim tvarima te nuklearne i radiološke nesreće. Razmatranje rizika u sustavu civilne zaštite samo po sebi ne znači da je događaj prirodna nepogoda u smislu Zakona.

Mjere operativnog odgovora na potres, poplave, ekstremne temperature, epidemije i pandemije razrađuju se u dokumentima sustava civilne zaštite. Mjere zaštite od požara i tehnoloških eksplozija razrađuju se u dokumentima zaštite od požara.

2.3 Ugroze koje se razrađuju ovim Planom

Ovim Planom detaljnije se razrađuju mjere za najčešće vremenske nepogode. Zaštita i spašavanje, pozivanje Stožera civilne zaštite i angažiranje operativnih snaga provode se prema posebnim propisima, ovlastima nadležnih tijela i odgovarajućim planovima. Postupci prijave i procjene šteta, upisa u Registar šteta te dodjele pomoći primjenjuju se na sve prirodne nepogode koje ispunjavaju uvjete iz Zakona, uključujući potres, poplavu i požar, neovisno o tome jesu li njihove operativne mjere razrađene drugim planom.

Pijavice se ne razrađuju zasebno; prema naravi događaja primjenjuju se odgovarajuće mjere za olujno nevrijeme te zakonski postupci procjene šteta.

Ovim Planom će se obrađivati mjere i postupci Općine Donji Kraljevec u slučaju najčešćih prirodnih nepogoda:

- suše
- grmljavinskog nevremena
- snježnih oborina
- poledica
- tuče
- mraza.

3 Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode

Sukladno članku 17. stavku 2. točki 1. Zakona i tumačenju Ministarstva financija od 26. veljače 2019. godine, mjere obuhvaćaju djelovanja jedinice lokalne samouprave vezana uz sanaciju nastalih šteta, ovisno o vrsti prirodne nepogode i njezinim posljedicama.

Postupci u tablicama provode se prema stvarnim potrebama. Aktiviranje Stožera civilne zaštite, vatrogasnih postrojbi i drugih snaga obavljaju ovlaštena tijela prema posebnim propisima i planovima. Prioriteti uspostave komunalnih i drugih usluga usklađuju se s nadležnim upraviteljima i potrebom zaštite života i zdravlja.

3.1 Popis mjera po prirodnim nepogodama

Kako se prirodne nepogode uglavnom javljaju iznenada i ne nastaju uvijek štete istih razmjera, u ovom dijelu moguće je provesti:

- preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode

Preventivne mjere obuhvaćaju: saniranje postojećih klizišta, uređivanje kanala i propusta uz prometnice, uređivanje korita potoka, rječica i rijeka, uređenje retencija, izgradnju barijera za sprečavanje odnošenja zemlje izvan poljoprivrednih površina, rušenje starih i trulih stabala, postavljanje zaštitnih mreža protiv tuče i sl.

- mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode - pružanje prve pomoći unesrećenima ukoliko ih je bilo, čišćenje stambenih, gospodarskih i drugih objekata od nanosa mulja, šljunka, drveća i slično, odstranjivanje odronjene zemlje, mulja i šljunka s cesta i lokalnih putova, te sve ostale radnje kojima se smanjuju nastala oštećenja.

3.1.1 Suša

Meteorološka suša ili dulje razdoblje bez oborine može uzrokovati ozbiljne štete u poljodjelstvu, vodnom gospodarstvu te u drugim gospodarskim djelatnostima. Suša je često posljedica nailaska i duljeg zadržavanja anticiklone nad nekim područjem, kada uslijedi veća potražnja za vodom od opskrbe.

Za prikaz odabranih klimatskih obilježja koriste se povijesni podaci meteorološke postaje Varaždin za razdoblje 1949.-2024. U tablici 1. prikazan je srednji mjesečni broj dana s kišom, toplih dana s najvišom dnevnom temperaturom od najmanje 25 °C te vrućih dana s najvišom dnevnom temperaturom od najmanje 30 °C.

Izvor općeg opisa suše: Procjena ugroženosti Republike Hrvatske, ožujak 2013. godine.

Tablica 1. Godišnji hod odabranih meteoroloških parametara, Meteorološka postaja Varaždin, 1949.-2024.

Broj dana	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
S kišom	6	6	9	12	14	13	12	11	11	10	11	9
Topli (tmax ≥ 25 °C)	0	0	0	1	6	15	21	19	8	1	0	0
Vrući (tmax ≥ 30 °C)	0	0	0	0	0	3	6	6	1	0	0	0

Izvor: Državni hidrometeorološki zavod https://meteo.hr/klima.php?section=klima_podaci&param=k1&Grad=varazdin

Posljedice dugotrajnih suša mogu biti višestruke:

- poljoprivredna proizvodnja se smanjuje, smanjuje se proizvodnja stočne hrane, a u težim slučajevima stradavaju i višegodišnje kulture (vinogradi i voćnjaci),
- vodocrpilištima se smanjuje kapacitet, pritisak vode u sustavu pada,
- zbog smanjenja protoka vodotoka dolazi do pomora organizama koji žive u vodi, manje količine opasnih tvari koje dođu u vodotok mogu izazvati teže posljedice,
- sušenje višegodišnjih nasada i drugih poljoprivrednih kultura te ugrožavanje stočarstva zbog manjka vode i hrane.

Prema povijesnim podacima, za područje Općine Donji Kraljevec prirodna nepogoda suše proglašena je u sljedećim godinama:

- 2007. godine - visina prijavljenih iznosa štete od 1,17 milijuna kuna (155.285,69 eura)
- 2011. godine - visina prijavljenih iznosa štete od 6,78 milijuna kuna (899.860,64 eura)
- 2021. godine - visina prijavljenih iznosa štete od 4.384.198,90 kuna (581.883,19 eura)
- 2022. godine - visina prijavljenih iznosa štete od 9.397.500,02 kuna (1.247.262,59 eura)
- 2024. godine - visina prijavljenih iznosa štete od 1.133.955,50 eura

Dana 21. srpnja 2025. godine župan Međimurske županije je donio Odluku o proglašenju prirodne nepogode suše za područje Općine Donji Kraljevec zbog suše i natprosječno visokih temperatura u razdoblju od lipnja do početka srpnja. Prema Izvješću o izvršenju Plana djelovanja u području prirodnih nepogoda za 2025. godinu, procijenjena šteta od suše iznosila je 1.740.718,61 eura.

Župan Međimurske županije 17. rujna 2026. proglasio je prirodnu nepogodu suše i za područje Općine Donji Kraljevec zbog suše i visokih temperatura u drugoj polovini lipnja te tijekom srpnja i kolovoza 2026. godine.

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode

Vodni potencijal potoka i drugih dostupnih izvora potrebno je sagledati za navodnjavanje poljoprivrednih površina gdje je to tehnički i gospodarski opravdano, uz ispunjavanje propisa i potrebnih uvjeta za zahvaćanje i korištenje vode.

U preventivnim mjerama i smanjenju eventualnih šteta potrebno je sagledati mogućnost izgradnje sustava navodnjavanja okolnih poljoprivrednih površina u smislu da stanovnici Općine na svoje poljoprivredne površine postave vodene pumpe kako bi sami navodnjavali svoje poljoprivredne površine te time spriječili uništavanje poljoprivrednih kultura za vrijeme sušnih razdoblja. Sustavi navodnjavanja i vodne pumpe koriste se uz odgovarajuću pravnu osnovu i vodopravne uvjete.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ukoliko ih je bilo te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice suše.

Redni broj	Radnje i postupci
1.	Prikupljanje početnih podataka i procjena Općinskog povjerenstva; općinski načelnik, kada su ispunjeni zakonski uvjeti, predlaže županu proglašenje prirodne nepogode.
2.	Povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ("Narodne novine", broj 16/19)
3.	Pozivanje Stožera civilne zaštite prema potrebi i nadležnim ovlastima.

Redni broj	Radnje i postupci
4.	Prikupljanje informacija o naseljima u kojima se dogodila nestašica vode i izrada prioriteta dostave vode ljudima, životinjama, zalijevanje usjeva važnih za funkcioniranje zajednice
5.	Pronalaženje najbližeg vodocrpilišta sa kojega postoji mogućnost dostave vode
6.	Angažiranje JVP Čakovec i DVD-a na dostavi vode na ugrožena područja
7.	Informiranje stanovništva o načinu opskrbe
8.	Izrada popisa (vlasnik i broj grla) stočnog fonda koristeći evidenciju Veterinarske stanice
9.	Utvrđivanje minimalne dnevne količine vode po grlu.
10.	Dovoz vode vlasnicima većeg broja grla
11.	Upućivanje zahtjeva Međimurskoj županiji za angažmanom dodatnih cisterni koje omogućavaju isporuku higijenski ispravne vode.
12.	Izrada popisa gospodarstava kojima je nužno navodnjavanje usjeva te određivanje prioriteta (OPG, vlasnici farmi, veliki proizvođači i sl.)

3.1.2 Grmljavinsko nevrijeme

Grmljavinsko nevrijeme povezano je s električnim pražnjenjima u atmosferi. Grmljavina je zvuk koji nastaje uz munju i širi se brzinom zvuka, približno 343 m/s pri temperaturi od 20 °C. Zbog znatno veće brzine svjetlosti, na udaljenom mjestu bljesak munje vidi se prije nego što se čuje grmljavina. U neposrednoj blizini udara munje zvuk može biti vrlo snažan.

Olujni vjetar doseže 8 bofora prema Beaufortovoj ljestvici, odnosno približno 62-74 km/h. Jači olujni i orkanski vjetar, osobito uz veliku količinu oborine ili tuču, može prouzročiti velike štete na imovini, poljoprivrednim i šumskim dobrima, građevinama i prometnoj infrastrukturi te ugroziti ljudske živote.

U kontinentalnom dijelu Hrvatske olujno nevrijeme koje uzrokuje materijalne štete najčešće se javlja pri pojavi oblaka jakog vertikalnog razvoja, uz olujni vjetar, veliku količinu oborine kratkog trajanja, a ponekad i tuču. I u unutrašnjosti Hrvatske mogući su olujni i jači udari vjetra.

Brzina vjetra vremenski je promjenjiva, osobito kod mahovitog vjetra. Najveći udar, odnosno trenutna brzina vjetra, može biti znatno veći od srednje desetominutne brzine. U povijesnoj podlozi navedene su izmjerene trenutne brzine od 21,3 m/s (76,7 km/h) u Gotalovu do 39,6 m/s (142,6 km/h) u Varaždinu.

Mogućnost olujnog nevremena potrebno je uzeti u obzir neovisno o ranijim proglašenjima prirodne nepogode te pratiti aktualna meteorološka upozorenja.

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode

Na građevinama treba planirati sustav zaštite od munje. Kod planiranja i gradnje prometnica valja voditi računa o vjetru i pojavi ekstremnih zračnih turbulencija. Na prometnicama tj. na mjestima gdje vjetar ima jače olujne udare trebaju postavljati posebni zaštitni sistemi, tzv. vjetrobrani i posebni znakovi upozorenja.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju

posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ukoliko ih je bilo te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice olujnog i orkanskog nevremena.

Redni broj	Radnje i postupci
1.	Prikupljanje početnih podataka i procjena Općinskog povjerenstva; općinski načelnik, kada su ispunjeni zakonski uvjeti, predlaže županu proglašenje prirodne nepogode.
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te izrada popisa i procjene šteta sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ("Narodne novine", broj 16/19)
3.	Pozivanje Stožera civilne zaštite prema potrebi i nadležnim ovlastima.
4.	Prikupljanje informacija o naseljima u kojima su se dogodile najveće materijalne štete
5.	Utvrđivanje funkcioniranja sustava i stanja infrastrukture: • sustava za vodoopskrbu. • sustava za elektroopskrbu. • sustava telekomunikacija. • Prikupljanje informacija o prohodnosti prometnica. • Prikupljanje informacija o stanju društvenih i stambenih objekata na prostoru.
6.	Angažiranje dobrovoljnih vatrogasnih društava prema potrebi i nadležnim ovlastima.
7.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju telekomunikacija i opskrbu električnom energijom sljedećim prioritetom: 1. vodoopskrbni sustav 2. zgrada općine 3. škole 4. zdravstvene ustanove 5. pekare, trgovine 6. objekti za pripremu hrane 7. vatrogasni i društveni domovi 8. pošta 9. ostali korisnici
8.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju prometnica na području sljedećim prioritetom: 1. Državne ceste 2. Županijske ceste 3. Lokalne ceste
9.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu privremene sanacije oštećenja sljedećih objekata: 1. zdravstvene ustanove 2. škole 3. zgrada općine 4. trgovine 5. vatrogasni i društveni domovi 6. privatni objekti prema stupnju oštećenja
10.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete
11.	Povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje MŽ.

3.1.3 Snježne oborine

Snijeg može predstavljati ozbiljnu poteškoću za normalno odvijanje svakodnevnih aktivnosti kao što je npr. cestovni promet ili može predstavljati opterećenje na građevinskoj infrastrukturi (dalekovodi, zgrade i dr.). Za prvu ocjenu ugroženosti od snijega analizira se učestalost padanja snijega,

maksimalna visina novog snijega, maksimalna visina snježnog pokrivača po mjesecima, te procjena očekivane godišnje maksimalne visine snježnog pokrivača za povratni period od 50 godina.

Obilan snijeg može poremetiti svakodnevno funkcioniranje i prouzročiti zatvaranje lokalnih prometnica. U povijesnoj podlozi kao značajna količina navodi se više od 25 cm snijega u 24 sata. Visoki snježni nanosi mogu izazvati materijalne štete te poremećaje u prometu i opskrbi stanovništva.

Za prikaz godišnjeg hoda broja dana sa snijegom na području Međimurske županije koriste se podaci s glavne meteorološke postaje Varaždin u raspoloživom razdoblju od 1949. do 2024. godine prikazani u tablici 2.

Tablica 2. Godišnji hod odabranih meteoroloških parametara, Meteorološka postaja Varaždin, 1949.-2024.

Broj dana	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Sa snijegom	6	5	3	1	0	0	0	0	0	0	2	5

Izvor: Državni hidrometeorološki zavod https://meteo.hr/klima.php?section=klima_podaci&param=k1&Grad=varazdin

Mogućnost pojave visokog snijega i snježnih nanosa potrebno je uzeti u obzir neovisno o ranijim proglašenjima prirodne nepogode.

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode

Pravodobno osigurati zakonito ugovaranje usluge zimskog održavanja nerazvrstanih cesta u nadležnosti Općine. S izvođačem usluge i upraviteljima ostalih cesta uskladiti plan i prioritete čišćenja te provjeriti dostatnost sredstava za posipanje prometnica.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ukoliko ih je bilo te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice snježnih oborina.

Redni broj	Radnje i postupci
1.	Prikupljanje početnih podataka i procjena Općinskog povjerenstva; općinski načelnik, kada su ispunjeni zakonski uvjeti, predlaže županu proglašenje prirodne nepogode.
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te izrada popisa i procjene šteta sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ("Narodne novine", broj 16/19)
3.	Pozivanje Stožera civilne zaštite prema potrebi i nadležnim ovlastima.
4.	Prikupljanje informacija o prohodnosti prometnica.
5.	Prikupljanje informacija o funkcioniranju sustava: • za elektroopskrbu • za telekomunikaciju • za vodoopskrbu • o stanju društvenih i stambenih objekata na prostoru.
6.	Angažiranje dobrovoljnih vatrogasnih društava prema potrebi i nadležnim ovlastima.
7.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju prometnica na području Općine sljedećim prioritetom: 1. državne ceste 2. županijske ceste 3. lokalne ceste

Redni broj	Radnje i postupci
8.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju opskrbu električnom energijom, grijanjem i telekomunikacijom sljedećim prioritetom: 1. vodoopskrbni sustav 2. zgrada općine 3. pošta 4. škole 5. zdravstvene ustanove 6. trgovine 7. objekti za pripremu hrane 8. vatrogasni i društveni domovi 9. ostali korisnici
9.	U koordinaciji sa Stožerom CZ izvršiti pozivanje pravnih osoba iz Odluke o pravnim osobama od interesa za sustav CZ koje posjeduju mehanizaciju kako bi pomogli u što bržem čišćenju prometnica ovlaštenom izvođaču i doveli do normalnog funkcioniranja zajednice.
10.	Povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje MŽ.

3.1.4 Poledica

Pojava zaleđenih kolnika može biti uzrokovana meteorološkim pojavama ledene kiše, poledice i površinskog leda (zaleđeno i klizavo tlo). To su izvanredne meteorološke pojave koje u hladno doba godine ugrožavaju promet i ljudsko zdravlje, a u motriteljskoj praksi RH opažaju se i bilježe.

Ledena kiša odnosi se na kišu sačinjenu od prehladnih kapljica koje se u doticaju s hladnim predmetima i tlom zamrzavaju, te tvore glatku ledenu koru na zemlji meteorološkog naziva poledica. Ta poledica kao meteorološka pojava se ne smije zamijeniti s površinskim ledom koji pokriva tlo te nastaje otapanjem snijega i stvaranjem ledene kore ili smrzavanjem kišnih barica.

Opisane pojave vezane uz zaleđivanje kolnika u daljnjem tekstu će se nazivati zajedničkim imenom poledica.

Ugroženi su svi prometni pravci

Ugrožene su sve prometnice na području Općine Donji Kraljevec, a posebno određeni lokalni pravci na kojima se poradi prioriteta intervencija u zimskim uvjetima ne može ili teško može spriječiti zaleđenost kolnika.

Posljedice poledice su otežano odvijanje prometa, mogući usporeni dolazak hitnih i drugih službi te povećana vjerojatnost prometnih nesreća i ozljeda. Težina posljedica ovisi o trajanju događaja, stanju kolnika, pravodobnosti održavanja i dostupnosti alternativnih pravaca. Posebnu pozornost treba posvetiti hladnom dijelu godine, osobito razdoblju od 15. studenoga do 15. veljače.

Mogućnost pojave poledice potrebno je uzeti u obzir neovisno o ranijim proglašenjima prirodne nepogode.

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode

Preventivne mjere su u odgovarajućoj službi koja u svojoj redovnoj djelatnosti vodi računa o sigurnosti prometne infrastrukture (održavanje i čišćenje prometnica te adekvatno označeno prometnim znakovima opasnost od poledica ili snježnog nanosa), zbog poduzimanja potrebnih aktivnosti i zadaća pripravnosti operativnih snaga i materijalnih resursa.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ukoliko ih je bilo te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice poledica.

Izvor općeg opisa poledice: Državni hidrometeorološki zavod, Služba meteoroloških istraživanja i razvoja.

Redni broj	Radnje i postupci
1.	Prikupljanje početnih podataka i procjena Općinskog povjerenstva; općinski načelnik, kada su ispunjeni zakonski uvjeti, predlaže županu proglašenje prirodne nepogode.
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te izrada popisa i procjene šteta sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ("Narodne novine", broj 16/19)
3.	Pozivanje Stožera civilne zaštite prema potrebi i nadležnim ovlastima.
4.	Prikupljanje informacija o prohodnosti prometnica.
5.	Prikupljanje informacija o funkcioniranju sustava: • za elektroopskrbu • za telekomunikaciju • za vodoopskrbu • o stanju društvenih i stambenih objekata na prostoru.
6.	Angažiranje dobrovoljnih vatrogasnih društava prema potrebi i nadležnim ovlastima.
7.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju prometnica na području Općine sljedećim prioritetom: 1. državne ceste 2. županijske ceste 3. lokalne ceste
8.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju opskrbu električnom energijom, grijanjem i telekomunikacijom sljedećim prioritetom: • vodoopskrbni sustav • zgrada općine • pošta • škole • zdravstvene ustanove • trgovine • objekti za pripremu hrane • vatrogasni i društveni domovi • ostali korisnici
9.	U koordinaciji sa Stožerom CZ izvršiti pozivanje pravnih osoba iz Odluke o pravnim osobama od interesa za sustav CZ koje posjeduju mehanizaciju kako bi pomogli u što bržem čišćenju prometnica ovlaštenom izvođaču i doveli do normalnog funkcioniranja zajednice.
10.	Povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje MŽ.

3.1.5 Tuča

Područje Hrvatske nalazi se u umjerenim geografskim širinama gdje je pojava tuče i sugradice relativno česta. Tuča je kruta oborina sastavljena od zrna ili komada leda, promjera većeg od 5 do 50 mm i većeg. Elementi tuče sastavljeni su od prozirnih i neprozirnih slojeva leda. Tuča pada isključivo iz grmljavinskog oblaka kumulonimbusa, a najčešća je u toplom dijelu godine. Sugradica je isto kruta

oborina, sastavljena od neprozirnih zrna smrznute vode, okruglog oblika, veličine između 2 i 5 mm, a pada s kišnim pljuskom. Na meteorološkim stanicama bilježi se uz tuču i sugradicu pojava ledenih zrna u hladnom dijelu godine. Ledena zrna su smrznute kišne kapljice ili snježne pahuljice promjera oko 5 mm, koja padaju pri temperaturi oko ili ispod 0 °C. Pojave tuča, sugradica i ledena zrna zajedničkim imenom zovu se kruta oborina. Svojim intenzitetom nanose velike štete pokretnoj i nepokretnoj imovini kao i poljoprivredi. Mjere zaštite usjeva i nasada planiraju se prema stručnim preporukama i važećim programima nadležnih tijela. Na području Općine posebnu važnost imaju zaštitne mreže te osiguranje usjeva i nasada.

Tuča se može pojaviti u različito doba godine te može nanijeti velike štete poljoprivrednoj proizvodnji, gospodarskim i stambenim građevinama.

Prema povijesnim podacima, na području Općine Donji Kraljevec proglašavana je prirodna nepogoda tuče:

- 2008. godine- visina štete od 829.763,50 kuna (110.128,54 eura)
- 2009. godine- visina štete od 4,84 milijuna kuna (642.378,39 eura).

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode

U preventivno djelovanje prije svega spada nabavka mreža protiv tuče čime se zaštićuju nasadi i urod od posljedica tuče. Kod većih gospodarstvenika, kao i na područjima koja se ne mogu štititi mrežama preventivno ulaganje je osiguranje uroda i nasada kod osiguravajućih društva od posljedica tuče.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ukoliko ih je bilo te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice olujnog i orkanskog nevremena s tučom.

Redni broj	Radnje i postupci
1.	Prikupljanje početnih podataka i procjena Općinskog povjerenstva; općinski načelnik, kada su ispunjeni zakonski uvjeti, predlaže županu proglašenje prirodne nepogode.
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te izrada popisa i procjene šteta sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ("Narodne novine", broj 16/19)
3.	Pozivanje Stožera civilne zaštite prema potrebi i nadležnim ovlastima.
4.	Prikupljanje informacija o naseljima u kojima su se dogodile najveće materijalne štete
5.	Utvrđivanje funkcioniranja sustava i stanja infrastrukture: • sustava za vodoopskrbu. • sustava za elektroopskrbu. • sustava telekomunikacija. • Prikupljanje informacija o prohodnosti prometnica. • Prikupljanje informacija o stanju društvenih i stambenih objekata na prostoru.
6.	Angažiranje dobrovoljnih vatrogasnih društava prema potrebi i nadležnim ovlastima.

Redni broj	Radnje i postupci
7.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju telekomunikacija i opskrbu električnom energijom sljedećim prioritetom: • vodoopskrbni sustav • zgrada općine • škole • zdravstvene ustanove • pekare, trgovine • objekti za pripremu hrane • vatrogasni i društveni domovi • pošta • ostali korisnici
8.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju prometnica na području sljedećim prioritetom: • državne ceste • županijske ceste • lokalne ceste
9.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu privremene sanacije oštećenja sljedećih objekata: • zdravstvene ustanove • škole • zgrada općine • trgovine • vatrogasni i društveni domovi • privatni objekti prema stupnju oštećenja
10.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete
11.	Povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje MŽ.

Izvor općeg opisa tuče: Državni hidrometeorološki zavod, Služba meteoroloških istraživanja i razvoja.

3.1.6 Mraz

Mraz je oborina koja nastaje kada se vlaga iz vodenom parom zasićenog zraka desublimira na čvrstim površinama čija temperatura je manja i od temperature rosišta i od 0 °C. Uglavnom pogađa životinje, biljke, vodu i tlo. Trajan mraz tijekom zime dovodi do zimskog sna prirode. Pojava mraza, osobito u proljeće početkom vegetacijskog perioda, može izazvati velike pa i katastrofalne štete na poljoprivrednim kulturama.

U umjerenom zemljopisnom pojasu koriste se sljedeće formulacije za opisivanje temperatura:

- slab mraz: 0 °C do -4 °C
- umjereni mraz: -4 °C do -10 °C
- jaki mraz: -10 °C do -15 °C
- vrlo jaki mraz: ispod -15 °C.

Za prikaz godišnjeg hoda broja dana s mrazom na području Međimurske županije koriste se podaci s glavne meteorološke postaje Varaždin u raspoloživom razdoblju od 1949. do 2024. godine prikazani u tablici 3.

Tablica 3. Godišnji hod odabranih meteoroloških parametara, Meteorološka postaja Varaždin, 1949.-2024.

Broj dana	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
S mrazom	10	10	10	3	0	0	0	0	0	5	9	12

Izvor: Državni hidrometeorološki zavod https://meteo.hr/klima.php?section=klima_podaci&param=k1&Grad=varazdin

Prema povijesnim podacima, za područje Općine Donji Kraljevec prirodna nepogoda mraza proglašena je u sljedećim godinama:

- 2016. godine s visinom štete od 13,78 milijuna kuna (1.828.920,30 eura)
- 2017. godine s visinom štete od 5.264.732,72 kuna (698.750,11 eura)
- 2020. godine s visinom štete od 2.845.659,00 kuna (377.683,85 eura)
- 2021. godine s visinom štete od 2.558.394,30 kuna (339.557,28 eura).

Dana 2. svibnja 2025. godine župan Međimurske županije je donio Odluku o proglašenju prirodne nepogode mraza za područje Općine Donji Kraljevec zbog vremenskih nepogoda uzrokovanih mrazom u razdoblju od 06.04.2025. godine do 11.04.2025. godine. Prema Izvješću o izvršenju Plana djelovanja u području prirodnih nepogoda za 2025. godinu, procijenjena šteta od mraza iznosila je 120.586,62 eura.

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode

U preventivno djelovanje prije svega spada izrada staklenika ili plastenika čime se zaštićuju nasadi i urod od posljedica mraza. Kod većih gospodarstvenika, kao i na područjima koja se ne mogu štititi plastenicima preventivno ulaganje je osiguranje uroda i nasada od posljedica mraza kod osiguravajućih društva što se može djelomično osigurati i iz fondova EU.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ukoliko ih je bilo te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice mraza.

Redni broj	Radnje i postupci
1.	Prikupljanje početnih podataka i procjena Općinskog povjerenstva; općinski načelnik, kada su ispunjeni zakonski uvjeti, predlaže županu proglašenje prirodne nepogode.
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te izrada popisa i procjene šteta sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ("Narodne novine", broj 16/19)
3.	Prikupljanje informacija o naseljima u kojima su se dogodile najveće materijalne štete
4.	Izvješćivanje Županijskog povjerenstva o obimu štete te dostavljanje izvješća o učinjenom

3.2 Nositelji mjera po prirodnim nepogodama

Nositelji upravnih i financijskih postupaka prema Zakonu su općinski načelnik i Općinsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda, u suradnji sa Županijskim povjerenstvom i drugim nadležnim tijelima. U provedbi operativnih mjera, prema svojim nadležnostima i posebnim planovima, sudjeluju snage sustava civilne zaštite Općine Donji Kraljevec sukladno Zakonu o sustavu civilne zaštite ("Narodne novine", broj 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22):

- Stožer civilne zaštite Općine Donji Kraljevec,

- Vatrogasna zajednica Općine Donji Kraljevec sa 6 DVD-a
- Operativne snage Hrvatskog Crvenog križa, GD CK Čakovec
- Operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja, Stanica Čakovec
- Pravne osobe i Udruge općine Donji Kraljevec, određene Odlukom općine
- koordinatori na lokaciji, određeni u skladu s propisima o sustavu civilne zaštite.

Pored Operativnih snaga sustava CZ kao nositelji određenih mjera u pojedinim ugrozama pojavit će se i:

- Crveni križ Čakovec, GDCK Čakovec,
- Hrvatski zavod za socijalni rad, područni ured Čakovec
- Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije,
- Hrvatska gorska služba spašavanja, stanica Čakovec,
- Hrvatske vode
- HEP-interventne službe HEP ODS d.o.o. Elektra Čakovec
- Hrvatske šume d.o.o., nadležna šumarija
- Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb
- Županijska uprava za ceste Međimurske županije
- Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije, Čakovec.

Navedena tijela i službe sudjeluju prema potrebi, u okviru svojih nadležnosti i ovlasti te na temelju zakona, važećih planova i odluka nadležnih tijela. Ovim Planom ne mijenjaju se njihove zakonske nadležnosti ni zapovjedni odnosi.

4 Oprema i sredstva za zaštitu imovine gospodarstva i stanovništva

Procjena osiguranja opreme i drugih sredstava iz članka 17. stavka 2. točke 2. Zakona obuhvaća sredstva potrebna za sanaciju, djelomično otklanjanje i ublažavanje štete nastale zbog prirodne nepogode, u skladu s tumačenjem Ministarstva financija od 26. veljače 2019. godine.

Za provedbu mjera Općina se oslanja na raspoloživu opremu Općine, operativnih snaga i drugih nositelja mjera. Nadležni upravni odjel, u suradnji s nositeljima mjera, tijekom 2027. godine ažurira pregled opreme, kapaciteta, kontakt osoba i uvjeta angažiranja. Gospodarski subjekti koji raspolažu odgovarajućom opremom u okviru svoje redovne djelatnosti provode preventivne mjere za smanjenje šteta.

Za kapacitete koji nedostaju potrebno je pravodobno osigurati ugovorni angažman ili potporu Međimurske županije. Korištenje privatne opreme temelji se na ugovoru ili drugoj odgovarajućoj pravnoj osnovi. Raspoloživost, tehničku ispravnost i mogućnost angažiranja opreme provjeravaju njezini vlasnici i nadležne službe.

5 Suradnja s nadležnim tijelima i stručnjacima za prirodne nepogode

U suradnji s Međimurskom županijom, nadležnim ministarstvima, stručnim tijelima i drugim sudionicima provode se:

- provedba mjera s ciljem dodjeljivanja pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje šteta od prirodnih nepogoda
- mjere za dodjelu žurne pomoći u svrhu djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Nositelji provedbe navedenih mjera su:

- općinski načelnik
- Općinsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda.

Općinsko povjerenstvo ostvaruje suradnju sa Županijskim povjerenstvom za procjenu šteta od prirodnih nepogoda te s njim usklađuje potrebne mjere i postupke za provedbu ovog Plana. Prijava, prva i konačna procjena štete te upis u Registar šteta provode se u rokovima i na način propisan Zakonom i Pravilnikom o Registru šteta od prirodnih nepogoda ("Narodne novine", broj 65/19).

6 Zaključak

Ovim planom evidentirane su moguće prirodne nepogode na području Općine Donji Kraljevec.

Analizom učestalosti pojave istih kao i dosadašnjih šteta moguće je doći do procjene mogućih budućih šteta na području Općine.

Općina, u suradnji s operativnim snagama i drugim nositeljima, provodi mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda, ovisno o njihovoj stvarnoj raspoloživosti i potrebama na terenu.

Preventivne radnje koje je Općina u mogućnosti provesti kontinuirano se provode tijekom 2027. godine.

Ovaj Plan donosi Općinsko vijeće Općine Donji Kraljevec za kalendarsku 2027. godinu. Izvješće o izvršenju podnosi se u roku iz članka 17. stavka 3. Zakona. Plan se objavljuje uz Odluku o njegovu donošenju.

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE DONJI KRALJEVEC

Predsjednik
Općinskog vijeća
Damir Far

KLASA: _____
URBROJ: _____
Donji Kraljevec, ___. _____ 2026. godine